

Til lovforslag nr. L 22. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 17. juni 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Timeoverførsel og overgangsydelse m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt og i samråd. Et af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Finanssektorens Arbejdsgiverforening,
Forbundet af Offentligt Ansatte,
Ledernes Hovedorganisation,
Skjoldbirk, Helen, København S og
Vejrup, Tage, Herning.

Der er af arbejdsministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Arbejdsministeren har oplyst, at baggrunden for lovforslagets i § 1, nr. 4, er at give direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen ret til at fastsætte regler for særlige områder, hvor den ugentlige arbejdstid afviger fra den normale overenskomstmæssige arbejdstid, men hvor aflønningen svarer til, hvad der ydes på sammenlignelige områder ved normal overenskomstmæssig arbejdstid i Danmark, som for tiden er 37 timer pr. uge.

Et arbejde må f.eks. siges at være af særlig karakter, hvis arbejdet ikke kan placeres inden for en normal arbejdsuge ved normal overenskomstmæssig arbejdstid, fordi arbejdsgiver ved planlægningen af arbejdstiden må tage hensyn til

kundens behov for en udvidet dispositions-/åbningstid, eller hvis aflønningen ikke er udtryk for, at timer ud over normal arbejdstid er merarbejdstimer. Det gælder f.eks. dagplejere.

Tilsvarende kan der blive tale om at bringe myndigelsesbestemmelsen i anvendelse på beskæftigelse, der sker efter udenlandsk gældende overenskomst eller lov, hvori den normale arbejdstid er en anden (højere eller lavere) end den normale overenskomstmæssige arbejdstid i Danmark, men hvor aflønningen svarer til aflønningen for normal overenskomstmæssig arbejdstid ved sammenlignelig beskæftigelse i Danmark. Det er derimod ikke tanken, at myndigelsesbestemmelsen skal anvendes på forhold, hvor arbejde ud over den normale overenskomstmæssige arbejdstid i Danmark afspejler sig i aflønningen.

Et mindretal (Socialistisk Folkepartis, Enhedslistens og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) finder, at lovforslagets ændringer kun løser en del af problemerne for personer på overgangsydelse, hvad angår begrænsningerne i deres beskæftigelsesmuligheder. Det er stadig ikke muligt for personer på overgangsydelse og efterløn frit at vælge, hvilken form for beskæftigelse de vil udøve inden for de indtjenings- og timerammer, lovgivningen giver. Eksempelvis kan personer på overgangsydelse og efterløn ikke beskæftige sig med hverv, der betragtes som selvstændig virksomhed. Dette indebærer, at personer på overgangsydelse og efterløn ikke

må skrive bøger, male og udstille billeder, undervise, fiske og lignende. Derfor agter mindretallet i næste folketingsår på ny at rejse spørgsmålet om reglerne for overgangsydelse og efterløn, således at ordningerne gøres mere fleksible og imødekommer de behov, personer på overgangsydelse og efterløn har.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres, Enhedslistens og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling. Mindretallet vil stemme for de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, KF, SF, DF, CD, RV, EL, FP og KRF):

Til § 1

1) *Nr. 1* affattes således:

»1. I § 59, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »fuld, sædvanlig arbejdstid« til: »normal overenskomstmæssig arbejdstid på det danske arbejdsmarked«.

2) *Nr. 2* affattes således:

»2. I § 59, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »fagets normale arbejdstid« til: »normal overenskomstmæssig arbejdstid på det danske arbejdsmarked«.

3) *Nr. 4* affattes således:

»4. I § 59, *stk. 5*, indsættes som *2. pkt.*:

»Der kan herunder fastsættes regler om, at overskydende timer, jf. *stk. 2*, i særlige tilfælde

opgøres i forhold til et andet timetal end den normale overenskomstmæssige arbejdstid på det danske arbejdsmarked.«

Til § 2

4) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1*. Loven træder i kraft den 24. august 1998, jf. dog *stk. 2, § 1, nr. 2*, har virkning fra og med den 23. november 1998.«

Af et *mindretal* (FP):

Til § 3

5) I *stk. 1, 1. pkt.*, udgår ordene »indtræde i overgangsydelses- eller efterlønsordningen med virkning fra ansøgningstidspunktet, dog tidligst fra denne bestemmelses ikrafttræden«, og i stedet indsættes: »genindtræde i overgangsydelses- eller efterlønsordningen med virkning tidligst fra den 1. januar 1995 med de rettigheder, som de ville have haft, såfremt de ikke havde mistet retten til overgangsydelse og senere efterløn«.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Ændringsforslagene betyder, at anvendelsen af reglerne om supplerende dagpenge og om overførsel af overskydende timer sker i forhold til den normale overenskomstmæssige arbejdstid på det danske arbejdsmarked, dvs. den arbejdstid, der er fastsat i den overvejende del af de kollektive overenskomster. Denne arbejdstid er for tiden på 37 timer pr. uge.

Til nr. 3

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1 og 2.

Til nr. 4

Forslaget er en konsekvens af, at loven ikke blev vedtaget inden 1. juni 1998. Den foreslåede ikrafttrædelsesdato er den administrativt mest hensigtsmæssige.

Det foreslås endvidere, at § 1, nr. 2, hvorefter opgørelse af overskydende timer sker i forhold til 37 timer pr. uge, først får virkning for opgørelsesperioder, der ligger efter lovens ikrafttræden.

Til nr. 5

Ændringsforslaget indebærer, at personer, der har mistet retten til overgangsydelse efter de hidtil gældende regler og senere efterløn, får mu-

lighed for at genindtræde i ordningerne med virkning tilbage til det tidspunkt, hvor de mistede deres ret, dog tidligst 1. januar 1995.

Carsten Hansen (S) Poul Erik Dyrlund (S) fmd. Bjarne Laustsen (S)

Anne-Marie Meldgaard (S) Ole Vagn Christensen (S) Aage Frandsen (SF) nfmd.

Susanne Clemensen (CD) Anders Samuelsen (RV) Jette Gottlieb (EL)

Charlotte Antonsen (V) Kirsten Jacobsen (FP) Ulla Tørnæs (V) Jens Vibjerg (V)

Knud Erik Kirkegaard (KF) Bendt Bendtsen (KF) Mogens Andreasen (DF)

Ole M. Nielsen (KRF)

Et af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå

Spørgsmål nr. 41:

Ministeren bedes af- eller bekræfte, hvorvidt en sag som Fisker Kajs vil være dækket af de foreslåede nye bestemmelser om overgangsydelse.

Svar:

Lovforslagets bestemmelser om overgangsydelse betyder følgende:

Modtagere af overgangsydelse ligestilles med efterlønsmodtagere fsva. reglerne om selvstændig virksomhed, dvs. at

- 1) modtagere af overgangsydelse får samme mulighed for i særlige tilfælde at kunne drive selvstændig virksomhed, dvs. hvis ansøgeren kan sandsynliggøre, at virksomheden kan holdes inden for 200 timer om året, jf. den i § 1, nr. 5, foreslåede affattelse af § 75 j, stk. 4, nr. 1, og at
- 2) modtagere af overgangsydelse, der overtræder reglerne om, at det som hovedregel ikke er tilladt at drive selvstændig virksomhed, under særlige omstændigheder kan få tilladelse til at forblive i overgangsydelsesordningen, jf. den i § 1, nr. 5, foreslåede affattelse af § 75 j, stk. 4, nr. 2. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5, at dispensation kan gives til modtagere af overgangsydelse, der i ubetydeligt omfang har drevet selvstændig virksomhed, mod, at indtægten fradrages i ydelsen.

Tilladelser til at drive selvstændig virksomhed i 200 timer om året efter den foreslåede affattelse af § 75 j, stk. 4, nr. 1, og dispensationer efter § 75 j, stk. 4, nr. 2, vil blive givet efter den praksis og de regler, der gælder på efterlønsområdet.

Disse regler vil få virkning for alle sager, der ikke er endeligt administrativt afgjort ved lovens ikrafttræden.

Sager, der som Kaj Niensens sag allerede er endeligt afgjort i det administrative system, vil ikke være omfattet af de nye regler om overgangsydelse, men vil være omfattet af den særlige regel i lovforslagets § 3.

§ 3 betyder, at personer, der som følge af en overtrædelse af de hidtil gældende regler om forbudet mod at drive selvstændig virksomhed i overgangsydelsesperioden, har mistet retten til overgangsydelse ved en endelig administrativ afgørelse, kan ansøge direktøren for arbejdsløshedsforsikringen om tilladelse til at indtræde i overgangsydelsesordningen eller, hvis de er fyldt 60 år, efterlønsordningen.

Det fremgår af bemærkningerne til § 3, at det vil være en betingelse for at få tilladelsen, at personen opfylder betingelserne for at kunne få en dispensation i medfør af den foreslåede affattelse af § 75 j, stk. 4, nr. 2, jf. ovenfor.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til § 3, at personer, der har mistet retten til overgangsydelse, og som har fået et tilbagebetalingskrav for fejlagtigt udbetalt overgangsydelse, ikke vil kunne få overgangsydelse med tilbagevirkende kraft og ikke vil kunne få eftergivet tilbagebetalingskravet.

Personer, der herefter indtræder i overgangsydelses- eller efterlønsordningen, vil herefter være omfattet af de nye regler om overgangsydelse eller de gældende regler om efterløn og kan ansøge om at drive selvstændig virksomhed i 200 timer om året.

Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 12, vil det ikke være muligt at få en tilladelse til at drive selvstændig virksomhed ved fiskeri, da det ikke på forhånd kan sandsynliggøres, at virksomheden kan holdes inden for 200 timer om året.